

KAUZA
ZÁKON

○ KINEMATOGRAFII

CESTA NOVELY ZÁKONA

- novela (zákona z roku 1992) připravována od 1998, první verze odmítnuta 2001, přepracována 2004
- leden 2005, zákon předkládá Pavel Dostál
- březen 2005 – únor 2006, čtení, projednávání, pozměňování novely v kulturním výboru Sněmovny, schválení
- březen 2006, Senát zákon vrací
- duben 2006, Sněmovna přehlasuje senát, posílá zákon prezidentovi
- květen 2006, veto prezidenta, které Sněmovna nepřehlasuje

STÁTNÍ FOND ČR PRO PODPORU A ROZVOJ ČESKÉ KINEMATOGRAFIE

- v čele **ministr kultury**, rozhodující orgán **Rada Fondu**, jejíž členové (nejvíce 13) jsou jmenováni ministrem na návrh nespecifikovaných profesních organizací, nesmí mít funkce v politických stranách či hnutích
- **primární zdroj Fondu**: 1 Kč odváděná z každé vstupenky na filmové představení a výnosy z tržeb za vysílání filmů natočených v letech 1965-91
- **prostředky**
rozdělení: kompromis a většinová shoda Rady
využití: tvorba, výroba, distribuce díla, propagace, technický rozvoj a modernizaci české kinematografie
poskytnutí: půjčky, návratné finanční výpomocce či účelové dotace do výše poloviny plánovaných nákladů

NÁVRH ZÁKONA

- 15 členů **Rady Fondu**: 9 volí poslanci na návrh ministra z okruhu tvůrců, 6 mají navrhnout TV, majitelé kin a distributoři videokazet a DVD
- **podíl na příjmech Fondu**: videopůjčovny, prodejny, distributoři 3% z výnosů, kina 2% ze vstupného, soukromé televize 3% ze zisků z reklamy a teleshoppingu, ČT 0,5% z hospodářské činnosti od 2008 = základní způsoby šíření filmů
- cíl čtyř- až pětinasobný **nárůst prostředků Fondu**: asi 300 mil. Kč ročně (2005 69 mil. Kč, 2006 112 mil.)
- narovnání nespravedlnosti: soukromé TV nepřispívají na rozvoj zázemí, ze kterého tvorba – i ta komerční – vyrůstá

KRITIKA

- **Česká protipirátská unie:** odvod, poplatek pro kina → zdražení vstupného → menší návštěvnost → zvýšení výroby pirátských kopií
- filmoví a video **distributoři**
- soukromé i veřejnoprávní **televize:**
ČT: odvody z reklamy by se negativně promítly na její ceně, ČT již dle zákona platí výrobu filmů v koprodukcí (→ kritika: ČT odmítá kvalitní nekomerční projekty, komerčně laděná programová koncepce)
- **provozovatelé kin:** zdražení vstupného

ČESKÁ TELEVIZE

- za dobu samostatné existence **vklad** do projektů více než 1,1 mld. Kč a jako největší koproducent v ČR umožnila vznik více než 160 filmů
- **2005** 10 koprodukcí, podpora 126,6 mil. Kč
- **2006** 8 koprodukcí, podpora 75,7 mil. Kč
- po nepřijetí zákona rozhodnutí o zvýšení podpory o třetinu, nadále však trvá na nevýhodnosti novely
- za proporčně malý a často i nefinanční vklad nárokuje absolutní licenci na tuzemská televizní práva
- př. francouzsko-německé ARTE, které po určitém počtu uvedení filmu, který byl z její strany koprodukován, znovu vykupuje licenci

VETO PREZIDENTA

DŮVODY:

- film běžné podnikání → neměl by být hrazen z veřejných zdrojů
- upřednostnění jednoho uměleckého oboru
- neodůvodněné navýšení příjmů Fondu
- nesmyslná „podpora evropské identity“
- vliv: lobby soukromých televizí i ČT

PROTESTY

- Česká filmová komora, Asociace producentů v audiovizí, Unie filmových distributorů, České filmové a televizní akademie a další subjekty z oboru
- České filmové centrum přestalo fungovat a zavřelo český stánek na MFF v Cannes
- stažení filmů z (ne)soutěžních sekcí dětského festivalu ve Zlíně
- protesty filmařů, jednotlivých osobností

PROTESTY FAMU

- studenti, pedagogové
- billboardy nabízející budovu k prodeji, uvedena telefonní čísla sekretariátu Klause a osobní číslo Jandáka výzva k prohlášení prezidenta a politických stran k podpoře české kinematografie, do týdne odpověděla jen KSČM, Evropští demokraté a Strana zelených
- plakáty Klause, Jandáka a Topolánka ve sportovním s nápisem „Hoši, děkujeme“

NA PRODEJ
LEVNE 224372283

FOR SALE
602 255 154

NÁSLEDNÁ DISKUZE

- otázka důležitosti **legislativního, finančního a institucionálního zázemí** české kinematografie
- úspěšnost české kinematografie souvisí se systémem její podpory, právním rámcem určujícím vztahy mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty, možnostmi kvalitní přípravy filmových projektů, se způsobem propagace hotových děl, fungováním orgánů, které se o českou kinematografii starají

STUDIE Olsberg/SPI

- zmapování kinematografického průmyslu, studie jeho ekonomického vlivu
- podobné analýzy pro British Film Commission, Evropskou komisi nebo UK Film Council
- dokončena v březnu 2006, nezveřejněna plná verze
- ukázka ekonomického významu filmu, se kterým se při prosazování zákona příliš neargumentovalo, spíše se mluvilo o uměleckém přínosu
- odhad: typický **rozpočet evropského filmu** se skládá přibližně ze 60% veřejných zdrojů, zbytek soukromé

STUDIE: DATA PRO ROK 2004

- **daňový výnos:** 720 mil. Kč
- plné filmové úvazky zahrnující kvalifikovaná **pracovní místa:** 4 850
- širší **dopad na ekonomiku** (nepřímé a odvozené dopady: filmový štáb si pronajímá hotelové pokoje, nakupuje, jí v restauracích apod.): 1,44 mld. Kč a 9 700 pracovních míst
- celkový **objem produkce** (české filmy, zahraniční filmové projekty, reklamy): 4,1 mld. Kč (při započítání nepřímých a odvozených efektů 8,2 mld.), pokles proti 7,6 mld. v roce 2003, viz zahraniční filmy lákány jinými destinacemi
- **Maďarsko:** vrací producentům 20% z investované částky, navíc lze objem finanční podpory odečíst z celkového zisku před zdaněním i z odvedené daně

MOŽNOSTI PODPORY FILMOVÉHO PRŮMYSLU

(Radomír Dočekal, výkonný ředitel Asociace producentů v audiovizí)

- **Filmové fondy:** investice do určitých filmových projektů (Fond kinematografie).
- **Národní filmový orgán:** koordinace, strategie a podněty pro rozvoj filmového sektoru (V ČR není. Propagaci českých filmů zastupuje České filmové centrum zřízené soukromými subjekty.)
- **Investiční pobídky:** automatické finanční podpory snižující reálné náklady producentů výroby filmu v dané zemi. (V ČR není.)

- **Filmové komise:** poskytují informace a rady filmovým tvůrcům, propagují zemi jako produkční destinaci. (V ČR není. Její činnost zastupuje Film Commission zřízená soukromými subjekty.)
- **Televize veřejné služby:** stát povzbuzuje televize, aby investovaly do místní produkce. (V ČR existuje povinnost pro ČT ze zákona, ale její pravidla jsou nejasná.)
- **Výcvikové a vzdělávací strategie:** zajišťují, aby kvalifikace sektoru byla v souladu s politicko-strategickými prioritami. (V ČR tradice filmového školství, další vzdělávací programy ojedinělé.)
- **Schémata rozvoje filmových společností:** umožňují filmovým společnostem dlouhodobý rozvoj. (V ČR neexistují.)

INVESTIČNÍ POBÍDKY

- přilákání zahraniční produkce
- zvýšení ekonomické aktivity země
- typy pobídek, uplatňované samostatně nebo v kombinaci:

pobídky související s daněmi:

daňové bonusy, investiční stimuly, zpětný pronájem

pobídky související s náklady: kompenzace produkčních nákladů, slevy na náklady, na práci, výhodné dohody o pronájmu zařízení

DAŇOVÉ POBÍDKY

= PODPORA NENÍ PŘÍMOU STÁTNÍ SUBVENCÍ

- produkci je poskytována podpora formou **daňového zvýhodnění zapojením soukromého subjektu** (společnost nebo osoba mimo filmový průmysl), který nemá podíl na právech k filmu, není filmovou produkční společností
- zrychlený odpis k dispozici filmovým produkcím
- daňové zvýhodnění filmu se přesouvá na jiné soukromé subjekty se zdanitelným příjmem a poskytuje jim tak "daňový štít,"
- **Irsko:** investoři mohou odepisovat 88% z investice do filmů, které splňují požadavky na lokálně vynaložené prostředky, a to až do výše 15 mil. €, producent tak může dosáhnout čistého přínosu ve výši přibližně 12% rozpočtu, max. cca 2 mil. \$

POBÍDKY KOMPENZUJÍCÍ NÁKLADY

= PŘÍMÝ VZTAH MEZI PRODUKČÍ A STÁTEM

- **Austrálie, Nový Zéland:** kompenzace produkčních nákladů ve výši 12,5% lokálně vynaložených prostředků
- **Kanada:** národní a regionální daňový bonus na pracovní síly, který je vypočten jako procento z nákladů filmu vynaložených na pracovní sílu
- **Velká Británie:** kompenzace 20% a u nízkorozpočtových filmů až 25% nákladů utracených ve Velké Británii

POROVNÁNÍ PODPORY S EU

(Helena Uldrichová, předsedkyně správní rady České filmové komory)

- „Film má mezi ostatními uměleckými obory výjimečné postavení díky tomu, že se zde prolíná **umělecká činnost** s technologicky a finančně náročnou **výrobou**. Z tohoto pohledu můžeme rozlišovat **filmovou tvorbu**, která zahrnuje kreativní prvky celého uměleckého procesu (činnost scenáristů, režisérů, výkonných umělců apod.) a **filmový průmysl**, který zahrnuje všechny výrobní provozy a filmové profese (ateliéry, laboratoře, postprodukční studia atd.). Významnou úlohu hrají také **filmové instituce**, které vytvářejí nezbytný rámec pro národní kinematografii, a neméně důležitá je oblast **výchovy a vzdělávání**.“

EU

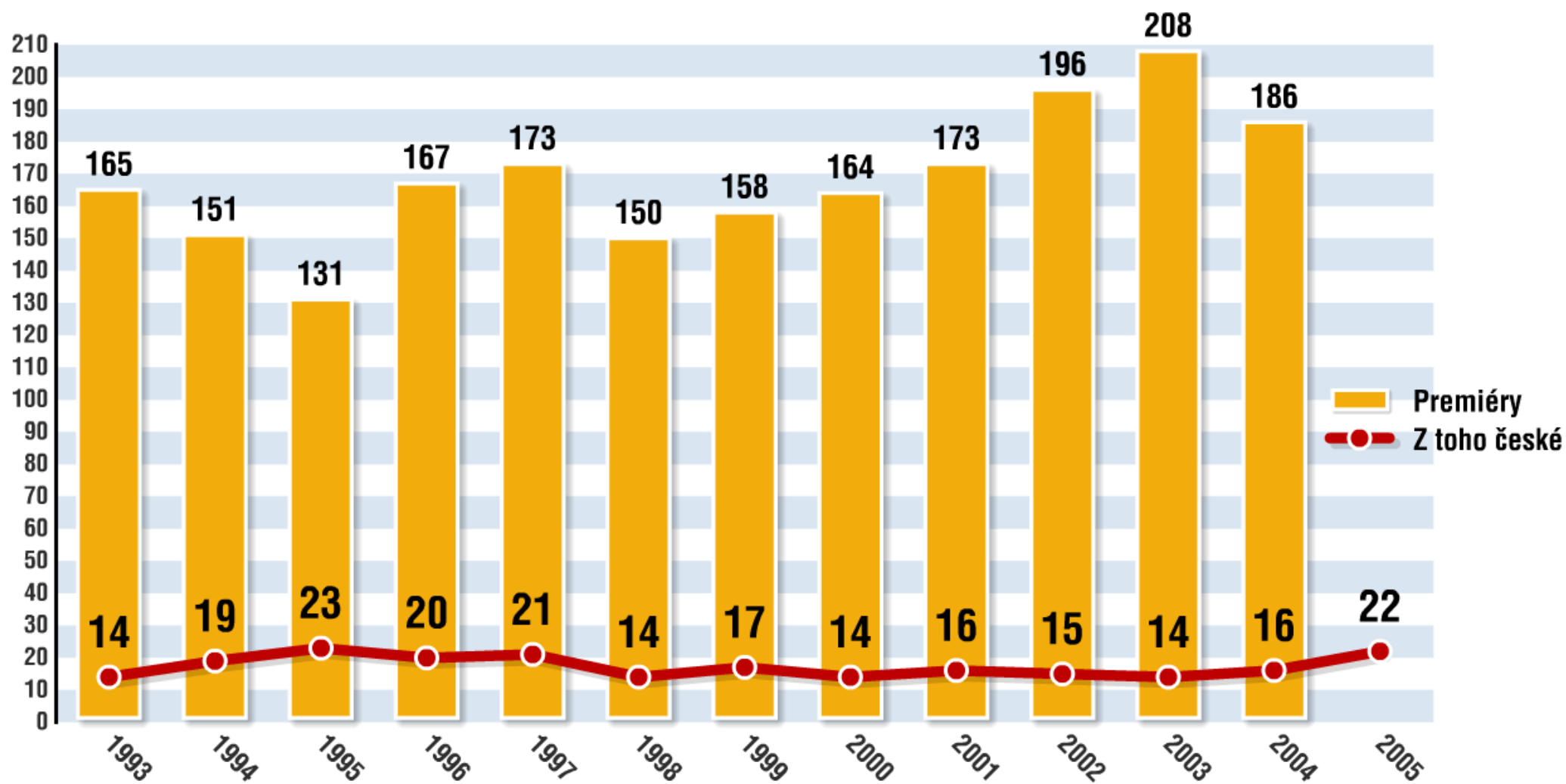
- koexistence **soukromého a veřejného sektoru**
- **podpora a propagace kultury**: organizace a fondy a další mechanismy (daňové úlevy apod.)
- přidělování dotací s řádně stanovenými pravidly je součástí hospodářské soutěže
- podpora spíš z kulturních než ekonomických důvodů, podmíněno např. natáčením na daném území, navrácení finančních prostředků zpravidla není vyžadováno
- Maďarsko přerozděluje v přepočtu 870, Polsko 810 mil. Kč, ve srovnání 22 evropských zemí se v celkovém objemu podpory národní kinematografie za uplynulé čtyři roky se ČR umístila na poslední příčce (návrh ve srovnání stále „jen“ 300 mil.)

ČR: STÁTNÍ PODPORA 2006

- Fond (2006 112 mil. Kč)
- dotace na festivaly (73,7 mil.)
- grantová komise ministerstva kultury pro média a audiovizi (časopisy, TV pořady, zpravodaj FITES..)
- financování činnosti **Českého filmového centra** (3 mil.), jehož hlavním úkolem je propagace českých filmů v zahraničí (viz níže)

ČR

- točí se relativně hodně filmů, ale v podstatě celovečerní hrané, mainstream
- omezené finanční prostředky → ČR se nepodílí na tvorbě zahraničních filmů → zahraniční producenti nevstupují do českých
- **polistopadová situace kinematografie:**
Slovensko, Rumunsko – kolaps
Česko – poměrně dobré zvládnutí situace, vliv privátních subjektů, rozvoj ateliérů, zakázková tvorba, původní tvorba

PODPORA V EU

- různé způsoby, ale podobné charakteristiky, dvě hlediska dělení:
- 1) **Podle formy podpory:**
 - a) přímá (půjčky, subvence, dotace či prémie)
 - b) nepřímá (daňové slevy, záruka na půjčky)
- 2) **Podle způsobu udělování:**
 - a) selektivní (zpravidla na základě posouzení žádosti komisí)
 - b) automatická (zpravidla se určuje výpočtem podle daných kritérií, zpětně na základě obchodního úspěchu filmu, výše podpory odvozena z tržeb)
- Systémy podpory kinematografie ve státech Evropské unie **většinou kombinují uvedené typy** a umožňují tzv. vícezdrojové financování.

- **Dánsko** 2005: rozpočet filmového institutu DFI 51 mil. €, natočeno 20 celovečerních filmů s průměrným rozpočtem 2,5 mil. €, státní podpora činila 40% nákladů na produkci, peníze na propagaci a na mezinárodní projekty, zisk 81 cen na mezinárodních festivalech
- **Velká Británie:** 2% Film Councilu financovány z národní loterie, také různé typy podpory, 2004-5 přerozděleno 27,6 mil. £
- **Francie:** státní organizace CNC s rozpočtem 450 mil. € ze státního rozpočtu a trhu: vstupného v kinech (11%) a z využití videokazet (2%), dodatečná daň na dovážené filmy kategorie X (pornografické filmy) (20%) a největší část finančních zdrojů je získávána z příjmů soukromých a veřejnoprávních televizních společností (5,5%), produkce cca 150 filmů ročně

- **Španělsko:** velmi propracovaný systém automatické podpory, filmy právo na pomoc odpovídající 15% jejich hrubého zisku z prvních 12 měsíců promítání ve Španělsku, producenti mohou žádat o doplňkovou pomoc odpovídající až 33% investované částky, pokud film během prvních 12 měsíců promítání na území Španělska přinese hrubý zisk vyšší než 330 tisíc €, součet pomoci nesmí přesáhnout 50% nákladů či 75% investice producenta, nesmí to být víc než 900 tisíc €, filmový institut ICAA může v rámci rozpočtu na rok subvencovat až 50% nákladů na pořízení kopií filmů, otitulkování nebo zprostředkování postiženým spoluobčanům, může také subvencovat 50% prostředků věnovaných na reklamu a propagaci filmu ve Španělsku zahrnující alespoň 15 provincií nebo pět autonomních oblastí, maximální výše příspěvků je 60 101 € na film, příspěvky jsou udělovány se zřetelem ke kulturnímu přínosu filmů a audiovizuálních děl

JIŽNÍ KOREA

(Kristína Aschenbrennerová)

- úspěch **tři předpoklady**: politicko-právní, ekonomické, kinematografické
- změny od 80. let, zákon 1996 (revize 1999): organizace, fondy, dotace od státu, daňové výhody → zájem soukromého sektoru
- **promítací kvóty**: povinnost kin promítat korejské filmy určitý počet dní v roce (nátlak USA → od 2006 jen 73 dní, dříve až 146) → protesty, ohrožení distribuce (menších) filmů
- od poloviny 90. let v JV Asii vlna korejské popkultury, úspěchy filmů doma i v zahraničí (**export**: 1995 15, 2004 193 filmů)

INSTITUCE

- ve všech evropských zemích stát kultivuje film pomocí tří základních filmových institucí – fondu, archivu a filmového centra
- v některých zemích jsou to tři samostatné organizace (Maďarsko či Rakousko), jinde jedna velká instituce (Dánsko či Slovinsko), která vykonává všechny uvedené činnosti a je často i národním koordinačním orgánem pro kinematografii, v dalších státech zajišťuje činnost fondu a propagační činnost jediná instituce a archiv funguje samostatně (Polsko či Řecko)
- v ČR mají zmíněné instituce nelogické a vzájemně nesouměřitelné institucionální i finanční postavení:

- a) **Státní fond kinematografie:** spravován Ministerstvem kultury, financován odvody z výnosů filmového průmyslu
- b) **Národní filmový archiv:** příspěvková organizace (jediná v oblasti filmu) s rozpočtem desítky mil. Kč, kolem 120 zaměstnanců
- c) **České filmové centrum:** spravováno Českou filmovou komorou jako nezisková činnost, financováno Asociací producentů v audiovizí a granty Ministerstva kultury, 2002-6 činily náklady cca 17 mil., Ministerstvo se na nich podílelo asi 50%, v podstatě dva zaměstnanci

- zcela není ukotvena funkce **filmového centra**, jehož úkolem je reprezentovat českou kinematografii v zahraničí a pomáhat při propagaci českých filmů na mezinárodních festivalech a filmových trzích, od 2002 tuto činnost vykonává ČFC, oblasti činnosti:
 - **Film Commission** – starost o filmové produkce, které chtějí v ČR natáčet
 - **Film Promotion** – propagace české kinematografie především v zahraničí
 - znalost kontaktů, zařazení do mezinárodních struktur, znalost fungování „mechanismu“ festivalů, využívání struktur už v počátcích výroby díla

PODPORA EXPERIMENTÁLNÍHO FILMU

(Barbora Kinkalová)

- ze strany Fondu **podpora nesystematická**, vždy záleželo na složení Rady Fondu, na zájmu jejích členů o tuto oblast
- v posledních dvou letech však grantová komise podpořila jen Víta Pancíře (2006, 150 tis. Kč)
- **potíže s přidělováním**: Fond vyžaduje živnostenský list a doložení druhou polovinu peněz z rozpočtu na projekt, podání žádosti drahé (5 tis. Kč) → nenastaveno na malé nízkorozpočtové projekty
- filmová společnost Negativ, producent Petr Oukropec
- zázemí na vysokých školách (FAMU)
- **soukromé instituce**: nadace pro současné umění FCCA (granty 10-30 tis. Kč), asociace Mlok (přerozdělování peněz od Ministerstva kultury, web)

ODKAZY

- **Ministerstvo kultury** www.mkcr.cz
Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie
<http://www.mkcr.cz/statni-fondy/fond-pro-podporu-a-rozvoj-ceske-kinematografie/>
- **Asociace producentů v audiovizi** www.asociaceproducentu.cz
- **Česká filmová komora** www.filmovakomora.cz
- **České filmové centrum**
<http://www.filmcenter.cz/index.php?LANG=CZ>
- **Národní filmový archiv** www.nfa.cz
- **Unie filmových distributorů** www.ufd.cz
- **Cinepur** www.cinepur.cz
- **FAMU** – protesty, prohlášení, dále zajímavé odkazy
amu.cz/?c_id=5340&PHPSESSID=43ed3864af96a17ada4caf8a47a3ddbd
- shrnutí výsledů **studie Olsberg**
http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/audiovize/Shrnut__studie_na_presentace.doc
- **experimentální film** filmmakers.node9.org